Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΌΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΊΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 12ης Μαΐου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων – Ίση μεταχείριση – Κοινωνικές παροχές – Ανώτατα όρια σχετικά με τα εισοδήματα – Λήψη υπόψη των εισοδημάτων του προτελευταίου έτους που προηγείται της περιόδου καταβολής των επιδομάτων – Εργαζόμενος ο οποίος επιστρέφει στη χώρα καταγωγής του – Μείωση των δικαιωμάτων στα οικογενειακά επιδόματα»

Στην υπόθεση C-27/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το tribunal de grande instance de Rennes (πρωτοδικείο Rennes, Γαλλία) με απόφαση της 7ης Ιουνίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 Ιανουαρίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

PF,

QG

κατά

Caisse d'allocations familiales (CAF) d'Ille-et-Vilaine,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. Wahl, πρόεδρο τμήματος, F. Biltgen (εισηγητή) και L. S. Rossi, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: H. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– οι PF και QG, αυτοπροσώπως,

– η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την E. de Moustier και τον A. Ferrand,

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Vláčil και J. Pavliš,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον A. Giordano, avvocato dello Stato,

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους D. Martin και B.-R. Killmann,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 20 και 45 ΣΛΕΕ, του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1, διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1), καθώς και του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 492/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης (ΕΕ 2011, L 141, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ αφενός, των συζύγων PF και QG, Γάλλων πολιτών, και αφετέρου, του Caisse d'allocations familiales (CAF) d'Ille-et-Vilaine (Γαλλία), σχετικά με τον καθορισμό του ημερολογιακού έτους αναφοράς για την εκτίμηση των δικαιωμάτων των εν λόγω προσώπων σε οικογενειακά επιδόματα και για τον υπολογισμό του ποσού των επιδομάτων αυτών.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 883/2004

3 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004, προβλέπει ότι ο κανονισμός «εφαρμόζεται στους υπηκόους κράτους μέλους […] που κατοικούν σε κράτος μέλος και υπάγονται ή είχαν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους και στους επιζώντες τους».

4 Το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Εκτός αν προβλέπει άλλως ο παρών κανονισμός, τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός αυτός απολαμβάνουν των ιδίων δικαιωμάτων και υπόκεινται στις ίδιες υποχρεώσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του.»

Ο κανονισμός 492/2011

5 Το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 492/2011 προβλέπει τα εξής:

«1. Ο εργαζόμενος υπήκοος ενός κράτους μέλους δεν δύναται στην επικράτεια των άλλων κρατών μελών να έχει, λόγω της ιθαγένειάς του, διαφορετική μεταχείριση από τους ημεδαπούς εργαζομένους, ως προς τους όρους απασχόλησης και εργασίας, ιδίως όσον αφορά την αμοιβή, την απόλυση, την επαγγελματική επανένταξη ή την επαναπασχόληση αν έχει καταστεί άνεργος.

2. Απολαύει των ιδίων κοινωνικών και φορολογικών πλεονεκτημάτων με τους ημεδαπούς εργαζομένους.»

Το γαλλικό δίκαιο

6 Δυνάμει του άρθρου L. 521-1 του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως, τα οικογενειακά επιδόματα οφείλονται από το δεύτερο συντηρούμενο τέκνο. Το ποσό των οικογενειακών επιδομάτων καθορίζεται σε συνάρτηση με τον αριθμό των συντηρούμενων τέκνων και με το εισόδημα του νοικοκυριού.

7 Όσον αφορά τον υπολογισμό των δικαιωμάτων για τη χορήγηση οικογενειακών επιδομάτων, το άρθρο R 532-3 του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως διευκρινίζει ότι «[τα] εισοδήματα που λαμβάνονται υπόψη είναι εκείνα που αποκτήθηκαν κατά το ημερολογιακό έτος αναφοράς» και ότι «[τ]ο ημερολογιακό έτος αναφοράς είναι το προτελευταίο έτος που προηγείται της περιόδου καταβολής».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

8 Οι σύζυγοι PF και QG, αμφότεροι Γάλλοι πολίτες, δήλωσαν για τα έτη 2011 και 2012 φορολογητέα εισοδήματα ύψους 59 734 ευρώ και 63 680 ευρώ αντιστοίχως. Έχοντας τέσσερα συντηρούμενα ανήλικα τέκνα, τα εν λόγω πρόσωπα λάμβαναν οικογενειακά επιδόματα συνολικού ύψους 458,02 ευρώ μηνιαίως.

9 Η καταβολή των επιδομάτων αυτών διακόπηκε κατόπιν της αποσπάσεως του QG, ο οποίος είναι Γάλλος δικαστικός λειτουργός, στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο βρίσκεται στο Λουξεμβούργο, για περίοδο τριών ετών. Λόγω της νέας θέσεώς του, ο QG αύξησε το ετήσιο εισόδημά του, το οποίο ανήλθε στο ποσόν των 123 609 ευρώ για το έτος 2015 και στο ποσόν των 132 499 ευρώ για το έτος 2016.

10 Μετά την επιστροφή του QG στη Γαλλία και την επανένταξή του από τον Σεπτέμβριο του 2017 στη θέση την οποία κατείχε, επανένταξη η οποία επέφερε σημαντική μείωση εισοδήματος, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υπέβαλαν, την 1η Δεκεμβρίου 2017, αίτηση χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων στο CAF της Ille-et-Vilaine, υποστηρίζοντας ότι τα εισοδήματα που έπρεπε να ληφθούν υπόψη ήταν τα εισοδήματα του νοικοκυριού κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως αυτής, καθώς και ότι δεν έπρεπε να εφαρμοσθεί το άρθρο R 532-3 του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως, το οποίο όριζε ως ημερολογιακό έτος αναφοράς το προτελευταίο έτος που προηγείται της περιόδου καταβολής, ήτοι, εν προκειμένω, το έτος 2015.

11 Με απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2018, το CAF της Ille-et-Vilaine γνωστοποίησε στα εν λόγω πρόσωπα ότι το μηνιαίο ποσόν οικογενειακού επιδόματος θα ανερχόταν στο ποσόν των 115,65 ευρώ.

12 Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υπέβαλαν αίτηση θεραπείας της εν ανωτέρω αποφάσεως, η οποία απορρίφθηκε.

13 Κατόπιν τούτου, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης προσέφυγαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ζητώντας την ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως και τον προσδιορισμό του μηνιαίου ποσού οικογενειακών επιδομάτων στα 462,62 ευρώ, ποσόν το οποίο θα λάμβανε υπόψη το επικαιροποιημένο εισόδημα και τον αριθμό των συντηρούμενων τέκνων.

14 Κατά τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης, το CAF της Ille-et-Vilaine δεν τήρησε ούτε τις διατάξεις των άρθρων 20 και 45 ΣΛΕΕ, ούτε το άρθρο 4 του κανονισμού 883/2004, ούτε το άρθρο 7 του κανονισμού 492/2011. Επιπλέον, κατ' αυτούς, το άρθρο R 532-3 του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και, ως εκ τούτου, αντίκειται προδήλως στον νόμο.

15 Καταρχάς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 45 ΣΛΕΕ, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας.

16 Στη συνέχεια, τίθεται το ζήτημα αν η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση εισάγει δυσμενή διάκριση και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν η διάκριση αυτή δύναται να δικαιολογηθεί από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος. Πράγματι, θα ήταν ασύμβατο προς το δίκαιο της Ένωσης να επιφυλάσσεται σε εργαζόμενο πολίτη κράτους μέλους, κατόπιν της επιστροφής του στο οικείο κράτος μέλος, μεταχείριση δυσμενέστερη από εκείνη της οποίας θα ετύγχανε αν δεν είχε κάνει χρήση των διευκολύνσεων που παρέχει η Συνθήκη στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας.

17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το tribunal de grande instance de Rennes (πρωτοδικείο Rennes) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το δίκαιο της Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 20 και 45 [ΣΛΕΕ], καθώς και [το άρθρο] 4 του κανονισμού 883/2004 και [το άρθρο] 7 του κανονισμού 492/2011, την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική διάταξη, όπως το άρθρο R 532-3 του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως, η οποία ορίζει ως ημερολογιακό έτος αναφοράς για τον υπολογισμό των οικογενειακών επιδομάτων το προτελευταίο έτος που προηγείται της περιόδου καταβολής, η εφαρμογή της οποίας έχει ως αποτέλεσμα, σε περίπτωση σημαντικής αύξησης των εισοδημάτων του δικαιούχου σε άλλο κράτος μέλος της Ένωσης την οποία διαδέχεται μείωση των εισοδημάτων του κατόπιν της επιστροφής του στο κράτος μέλος καταγωγής του, το να στερηθεί εν μέρει ο εν λόγω δικαιούχος το δικαίωμα είσπραξης οικογενειακού επιδόματος, εν αντιθέσει με τους κατοίκους του εν λόγω κράτους μέλους οι οποίοι δεν άσκησαν το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

18 Καταρχάς, πρέπει να κριθεί αν το σύνολο των διατάξεων τις οποίες μνημονεύει η απόφαση περί παραπομπής έχουν εφαρμογή στην επίμαχη στην κύρια δίκη περίπτωση, η οποία αφορά την απόσπαση λειτουργού μιας εθνικής δημόσιας διοικήσεως σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

19 Όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων της ΣΛΕΕ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, κατά πάγια νομολογία, κάθε πολίτης της Ένωσης ο οποίος εργάζεται σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος καταγωγής του και έχει αναλάβει θέση εργασίας σε διεθνή οργανισμό εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 45 ΣΛΕΕ (βλ. αποφάσεις της 15ης Μαρτίου 1989, Echternach και Moritz, 389/87 και 390/87, EU:C:1989:130, σκέψη 11, της 6ης Οκτωβρίου 2016, Adrien κ.λπ., C-466/15, EU:C:2016:749, σκέψη 24, καθώς και της 31ης Μαΐου 2017, U, C-420/15, EU:C:2017:408, σκέψη 13).

20 Ως εκ τούτου, πολίτες της Ένωσης οι οποίοι εργάζονται σε θεσμικό όργανο ή οργανισμό αυτής σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος καταγωγής τους δεν είναι δυνατόν να αποστερηθούν των κοινωνικών δικαιωμάτων και πλεονεκτημάτων που τους απονέμει το άρθρο 45 ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 15ης Μαρτίου 1989, Echternach και Moritz, 389/87 και 390/87, EU:C:1989:130, σκέψη 12, καθώς και της 6ης Οκτωβρίου 2016, Adrien κ.λπ., C-466/15, EU:C:2016:749, σκέψη 25).

21 Επισημαίνεται, ακόμη, ότι το άρθρο 20 ΣΛΕΕ θέσπισε μεν την ιθαγένεια της Ένωσης, αλλά περιορίστηκε στο να προβλέψει ότι οι πολίτες της Ένωσης έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στη Συνθήκη. Το εν λόγω άρθρο δεν μπορεί, ως εκ τούτου, να εφαρμοστεί αυτοτελώς σε σχέση με τις ειδικές διατάξεις της Συνθήκης που διέπουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών της Ένωσης, όπως αυτές του άρθρου 45 ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, σκέψη 32, και της 31ης Μαΐου 2017, U, C-420/15, EU:C:2017:408, σκέψη 17).

22 Κατά συνέπεια, η ερμηνεία του άρθρου 20 ΣΛΕΕ δεν είναι κρίσιμη για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

23 Κατά μείζονα λόγο δεν είναι κρίσιμη η ερμηνεία των διατάξεων περί συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως. Ειδικότερα, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως εργαζόμενοι υπό την έννοια του κανονισμού 883/2004, δεδομένου ότι δεν υπάγονται σε εθνική νομοθεσία περί κοινωνικής ασφαλίσεως, όπως επιτάσσει το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, ο οποίος καθορίζει το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής του (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Οκτωβρίου 2000, Ferlini, C-411/98, EU:C:2000:530, σκέψη 41, και της 16ης Δεκεμβρίου 2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, σκέψη 35).

24 Υπενθυμίζεται δε ότι το άρθρο 7 του κανονισμού 492/2011 αποτελεί απλώς ιδιαίτερη έκφανση, στον ειδικό τομέα των όρων απασχολήσεως και εργασίας, της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων που κατοχυρώνεται στο άρθρο 45, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και ότι, ως εκ τούτου, πρέπει να ερμηνεύεται καθ' όμοιο τρόπο με το τελευταίο αυτό άρθρο (αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 2006, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-205/04, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2006:137, σκέψη 15, και της 13ης Μαρτίου 2019, Gemeinsamer Betriebsrat EurothermenResort Bad Schallerbach, C-437/17, EU:C:2019:193, σκέψη 16).

25 Το ότι ο εργαζόμενος στην υπόθεση της κύριας δίκης απασχολείται σε θεσμικό όργανο της Ένωσης δεν αποτελεί, συναφώς, κρίσιμο στοιχείο, δεδομένου ότι ο σκοπός της ίσης μεταχειρίσεως που επιδιώκεται με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 492/2011 συνίσταται ακριβώς στο να επεκταθούν στους εργαζομένους που είναι πολίτες άλλων κρατών μελών όλα τα πλεονεκτήματα τα οποία, ανεξαρτήτως του αν συνδέονται με σύμβαση εργασίας, αναγνωρίζονται γενικά στους ημεδαπούς εργαζομένους, λόγω κυρίως της αντικειμενικής ιδιότητάς τους ως εργαζομένων ή λόγω του ότι έχουν απλώς την κατοικία τους στην εθνική επικράτεια (πρβλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2019, Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava κ.λπ., C-447/18, EU:C:2019:1098, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

26 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων και προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το προδικαστικό ερώτημα αφορά αποκλειστικώς την ερμηνεία του άρθρου 45 ΣΛΕΕ και του άρθρου 7 του κανονισμού 492/2011.

27 Επομένως, με το υποβληθέν ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 7 του κανονισμού 492/2011 έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία ορίζει ως έτος αναφοράς για τον υπολογισμό οικογενειακών επιδομάτων των οποίων ζητείται η χορήγηση το προτελευταίο έτος που προηγείται της περιόδου καταβολής, με αποτέλεσμα, σε περίπτωση σημαντικής αυξήσεως του εισοδήματος ενός λειτουργού εθνικής δημόσιας διοικήσεως κατόπιν της αποσπάσεώς του σε θεσμικό όργανο της Ένωσης ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος, το ποσόν των οικογενειακών επιδομάτων να είναι σημαντικά μειωμένο για δύο έτη μετά την επάνοδο του εν λόγω λειτουργού στο κράτος μέλος καταγωγής του.

28 Όσον αφορά την ύπαρξη ενδεχόμενης δυσμενούς διακρίσεως αντίθετης προς το άρθρο 45, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 492/2011, διαπιστώνεται ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση, η οποία καθορίζει το ύψος του καταβλητέου οικογενειακού επιδόματος βάσει του εισοδήματος που απέκτησε ο εργαζόμενος κατά το ημερολογιακό έτος αναφοράς το οποίο ορίζεται ως το προτελευταίο που προηγείται της περιόδου καταβολής, εφαρμόζεται αδιακρίτως στο σύνολο των εργαζομένων, ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς τους, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εισάγει άμεση δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγενείας.

29 Επιπροσθέτως, δεν προκύπτει από κανένα στοιχείο της δικογραφίας ότι το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η ρύθμιση αυτή δύναται να εισαγάγει έμμεση δυσμενή διάκριση, καθόσον ενδέχεται να επιφυλάσσει δυσμενέστερη μεταχείριση στους εργαζομένους που είναι πολίτες άλλων κρατών μελών σε σχέση με τους ημεδαπούς εργαζομένους.

30 Όσον αφορά το κατά πόσον εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης συνιστά εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Ένωσης, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 45, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ αντιτίθεται σε κάθε μέτρο το οποίο, έστω και αν εφαρμόζεται χωρίς διακρίσεις λόγω ιθαγενείας, δύναται να παρακωλύσει ή να καταστήσει λιγότερο ελκυστική την άσκηση, από τους πολίτες της Ένωσης, των θεμελιωδών ελευθεριών που κατοχυρώνει η Συνθήκη ΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 1ης Απριλίου 2008, Gouvernement de la Communauté française et gouvernement wallon, C-212/06, EU:C:2008:178, σκέψη 45, καθώς και της 6ης Οκτωβρίου 2016, Adrien κ.λπ., C-466/15, EU:C:2016:749, σκέψη 26).

31 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 45 ΣΛΕΕ αποσκοπεί στη διευκόλυνση της εκ μέρους των πολιτών της Ένωσης ασκήσεως πάσης φύσεως επαγγελματικών δραστηριοτήτων στο σύνολο του εδάφους της Ένωσης και αποκλείει κάθε εθνικό μέτρο το οποίο θα μπορούσε να είναι δυσμενές για τους εν λόγω πολίτες όταν αυτοί επιθυμούν να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα στο έδαφος άλλου κράτους μέλους (αποφάσεις της 1ης Απριλίου 2008,

Gouvernement de la Communauté française και Gouvernement wallon, C-212/06, EU:C:2008:178, σκέψη 44· της 21ης Ιανουαρίου 2016, Επιτροπή κατά Κύπρου, C-515/14, EU:C:2016:30, σκέψη 39, καθώς και της 7ης Μαρτίου 2018, DW, C-651/16, EU:C:2018:162, σκέψη 21).

32 Συνεπώς, το άρθρο 45 ΣΛΕΕ έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποφεύγεται να τίθεται, χωρίς αντικειμενικό λόγο, σε μειονεκτικότερη θέση εργαζόμενος ο οποίος, κάνοντας χρήση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας, απασχολήθηκε σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη, σε σχέση με εργαζόμενο που εργάσθηκε καθ' όλη τη σταδιοδρομία του σε ένα μόνον κράτος μέλος (βλ. ιδίως αποφάσεις της 7ης Μαρτίου 1991, Masgio, C-10/90, EU:C:1991:107, σκέψη 17· της 21ης Ιανουαρίου 2016, Επιτροπή κατά Κύπρου, C-515/14, EU:C:2016:30, σκέψη 42, και της 7ης Μαρτίου 2018, DW, C-651/16, EU:C:2018:162, σκέψη 23).

33 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι οι δικαιούχοι των οικογενειακών επιδομάτων οι οποίοι άσκησαν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας δεν υφίστανται δυσμενέστερη μεταχείριση σε σχέση με τους δικαιούχους τέτοιων επιδομάτων που δεν έχουν ασκήσει το δικαίωμα αυτό.

34 Συγκεκριμένα, δυνάμει εθνικής νομοθεσίας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, εφαρμόζεται ο ίδιος τρόπος υπολογισμού των οικογενειακών επιδομάτων, ο οποίος βασίζεται στο εισόδημα που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, τόσο σε εργαζόμενο ο οποίος είναι πολίτης κράτους μέλους και του οποίου το εισόδημα, κατόπιν της μετακινήσεώς του σε άλλο κράτος μέλος, υπέστη διακυμάνσεις, είτε προς τα πάνω είτε προς τα κάτω, όσο και σε εργαζόμενο ο οποίος δεν εγκατέλειψε το κράτος μέλος καταγωγής του και του οποίου το εισόδημα υπέστη τις ίδιες ακριβώς διακυμάνσεις.

35 Επομένως, στην περίπτωση των προσφευγόντων της κύριας δίκης, για τον προς τα κάτω υπολογισμό των οικογενειακών επιδομάτων λόγω της επιστροφής τους στο κράτος μέλος καταγωγής τους, ελήφθησαν υπόψη τα υψηλότερα εισοδήματα που τα εν λόγω πρόσωπα απέκτησαν κατόπιν της μετακινήσεώς τους σε άλλο κράτος μέλος, όπως ακριβώς η αντίστοιχη αύξηση εισοδημάτων ενός εργαζομένου που δεν άσκησε το δικαίωμά του ελεύθερης κυκλοφορίας θα είχε οδηγήσει σε αντίστοιχη μείωση του ποσού των επιδομάτων αυτών.

36 Ως εκ τούτου, δεν είναι η άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας αυτή καθεαυτήν η οποία προκάλεσε μείωση του ποσού των καταβλητέων στους προσφεύγοντες στην υπόθεση της κύριας δίκης επιδομάτων, αλλά το γεγονός ότι τα εισοδήματα που αυτοί απέκτησαν κατόπιν της μετακινήσεώς τους σε άλλο κράτος μέλος ήταν υψηλότερα από τα εισοδήματα τα οποία είχαν αποκτήσει πριν ή τα οποία απέκτησαν μετά από τη μετακίνηση αυτή.

37 Καίτοι οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης ισχυρίζονται ότι δεν αμφισβητούν την αρμοδιότητα του κράτους μέλους καταγωγής τους να διαμορφώνει το σύστημά του κοινωνικής ασφαλίσεως καθορίζοντας, μεταξύ άλλων, τον τρόπο υπολογισμού των καταβλητέων επιδομάτων, προβάλλουν ότι ένα νοικοκυριό του οποίου τα εισοδήματα θα είχαν αυξηθεί κατά τον τρόπο που αυξήθηκαν τα δικά τους παραμένοντας, ωστόσο, εντός της επικράτειας του κράτους μέλους καταγωγής, θα είχε εξακολουθήσει να λαμβάνει για δύο έτη αυξημένα οικογενειακά επιδόματα, παρά το γεγονός ότι τα τρέχοντα εισοδήματα θα είχαν υπερβεί το ανώτατο όριο εισοδημάτων που καθορίζει η επίμαχη στην κύρια δίκη κανονιστική ρύθμιση, και ότι μόνο μετά από το τρίτο έτος θα επερχόταν μείωση των εν λόγω οικογενειακών επιδομάτων.

38 Προβάλλοντας ότι η κατάσταση ενός τέτοιου νοικοκυριού θα ήταν απολύτως ουδέτερη, παρά το γεγονός ότι η συνεκτίμηση της πραγματικής εξέλιξης των εισοδημάτων του πραγματοποιείται σε μεταγενέστερο χρόνο, οι προσφεύγοντες στην υπόθεση της κύριας δίκης επικρίνουν, στην πραγματικότητα, όχι τον τρόπο καθορισμού του ποσού των οικογενειακών επιδομάτων, αλλά το γεγονός ότι δεν εξακολούθησαν να λαμβάνουν, εν είδει αντισταθμίσεως σε περίπτωση επιστροφής, οικογενειακά επιδόματα προσαυξημένα κατά τη διάρκεια της μετακινήσεώς τους σε άλλο κράτος μέλος.

39 Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι το πρωτογενές δίκαιο δεν εγγυάται σε ασφαλισμένο ότι η μετακίνηση σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος καταγωγής του θα είναι ουδέτερη από πλευράς κοινωνικής ασφάλισης, ιδίως όσον αφορά τις παροχές ασθενείας, τις παροχές γήρατος ή ακόμη και τα οικογενειακά επιδόματα. Ειδικότερα, υπενθυμίζεται ότι η μετακίνηση ενός εργαζομένου σε άλλο κράτος μέλος δύναται, αναλόγως της περιπτώσεως και λαμβανομένων υπόψη των διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των συστημάτων και των νομοθεσιών των κρατών μελών, να είναι περισσότερο ή λιγότερο ευμενής ή δυσμενής για το περί ου πρόκειται πρόσωπο όσον αφορά την κοινωνική προστασία (πρβλ. αποφάσεις της 6ης Οκτωβρίου 2016, Adrien κ.λπ., C-466/15, EU:C:2016:749, σκέψη 27, καθώς και της 18ης Ιουλίου 2017, Erzberger, C-566/15, EU:C:2017:562, σκέψη 34).

40 Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης δεν μπόρεσαν να λάβουν, κατόπιν της μετακινήσεώς τους σε άλλο κράτος μέλος, οικογενειακά επιδόματα από το κράτος μέλος καταγωγής τους και ότι τα οικογενειακά επιδόματα που λαμβάνουν σε περίπτωση επιστροφής στο τελευταίο αυτό κράτος δεν είναι, για χρονικό διάστημα δύο ετών, αντίστοιχα των εισοδημάτων που απέκτησαν κατά την περίοδο αυτή, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά δυσμενέστερη μεταχείριση αντίθετη προς την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και, ειδικότερα, προς το άρθρο 45 ΣΛΕΕ.

41 Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και υπό το πρίσμα του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 492/2011, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή πρέπει, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως, να ερμηνεύεται καθ' όμοιο τρόπο με το άρθρο 45 ΣΛΕΕ.

42 Εξάλλου, όσον αφορά την επιχειρηματολογία των προσφευγόντων στην υπόθεση της κύριας δίκης, κατά την οποία η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση ενδέχεται να επηρεάσει την απόφαση εργαζομένου πολίτη κράτους μέλους να μεταβεί σε άλλο κράτος μέλος για να εργαστεί εκεί και να αποκτήσει υψηλότερα εισοδήματα, δεδομένου ότι, κατά την επιστροφή του στο κράτος μέλος καταγωγής, ο εργαζόμενος αυτός περιέρχεται σε δυσμενή θέση λόγω της καταβολής πολύ μειωμένων οικογενειακών επιδομάτων, υπενθυμίζεται ότι οι λόγοι για τους οποίους ο διακινούμενος εργαζόμενος επιλέγει να κάνει χρήση της ελευθερίας του να κυκλοφορεί στο εσωτερικό της Ένωσης δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη προκειμένου να κριθεί αν μια εθνική διάταξη συνεπάγεται δυσμενείς διακρίσεις (πρβλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken, C-514/12, EU:C:2013:799, σκέψη 33).

43 Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 492/2011 έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία ορίζει ως έτος αναφοράς για τον υπολογισμό των οικογενειακών επιδομάτων το προτελευταίο έτος που προηγείται της περιόδου καταβολής τους, με αποτέλεσμα, σε περίπτωση σημαντικής αυξήσεως των εισοδημάτων που αποκτά ο λειτουργός μιας εθνικής δημόσιας διοικήσεως κατόπιν της αποσπάσεώς του σε θεσμικό

όργανο της Ένωσης ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος, το ποσόν των οικογενειακών επιδομάτων να είναι σημαντικά μειωμένο για δύο έτη μετά από την επάνοδο του εν λόγω λειτουργού στο κράτος μέλος καταγωγής του.

Επί των δικαστικών εξόδων

44 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφασίζει:

Το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 492/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης, έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία ορίζει ως έτος αναφοράς για τον υπολογισμό των οικογενειακών επιδομάτων το προτελευταίο έτος που προηγείται της περιόδου καταβολής τους, με αποτέλεσμα, σε περίπτωση σημαντικής αυξήσεως των εισοδημάτων που αποκτά ο λειτουργός μιας εθνικής δημόσιας διοικήσεως κατόπιν της αποσπάσεώς του σε θεσμικό όργανο της Ένωσης ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος, το ποσόν των οικογενειακών επιδομάτων να είναι σημαντικά μειωμένο για δύο έτη μετά από την επάνοδο του εν λόγω λειτουργού στο κράτος μέλος καταγωγής του.

(υπογραφές)